

educație

TIMPURIE DE CALITATE AJUTĂ-L SĂ CREASCĂ
OM MARE!

Documente de politici și acte
normative: Educația 2020

6

2 Bucuria deschiderii
grădinițelor din Moldova

Rezultatele Proiectului
„Parteneriat Global pentru
Educație”: Mai 2014

4

Formarea
continuă

7

Resurse

8

Bucuria deschiderii grădinițelor din Moldova

Fiecare dintre cele 25 de grădinițe reparate și deschise pînă acum are propria poveste.

La 27 februarie 2014, a fost o sărbătoare dublă în raionul Ocnița: pentru că în satele Mereșeuca și Unguri au fost deschise instituții preșcolare. La Mereșeuca, Ocnița, grădinița nu a funcționat timp de 25 de ani. Prezent la deschiderea grădiniței, Prim-ministrul Iurie Leancă a menționat despre importanța implicării comunității, „cum ar fi exemplul celor doi bunici, care au pictat în grădiniță pereții cu personaje din povești”.

La fel, în raioanele Cantemir și Telenești au fost deschise cîte două grădinițe în aceeași zi. În raionul Cantemir, la Cociulia, primarul Vladimir Putregai a mărturisit, la 24 martie 2014, că „atîtea zîmbete nu a văzut de mulți ani în sat”. În aceeași zi a fost deschisă și grădinița din satul Vișniovcă. „Cu cît un copil este mai repede integrat în educația timpurie de calitate, cu atît șansele lui de a reuși în viață sunt mai mari”, a spus Viceministrul Educației, Igor Grosu.

În satele Ratuș și Țințăreni, raionul Telenești, au fost deschise două grădinițe în aceeași zi: la 30 decembrie 2013.

Ministerul Educației și partenerii săi, împreună cu Moș Crăciun, au adus, în ajun de An Nou, la 26 decembrie 2013, bucuria redeschiderii grădiniței renovate din satul Scumpia, raionul Fălești. Aici grădinița nu a funcționat timp de 15 ani, iar comunitatea a decis împreună cu primarul să vîndă oile ca să poată redeschide grădinița. „A avea parte de o grădiniță bună înseamnă deja un început bun în viață”, a menționat Viceministrul Educației, Liliana Nicolaescu-Onofrei, în mesajul său adresat comunității din Scumpia.

„Această zi în care deschidem grădinița este o zi istorică pentru comunitatea noastră, fiindcă grădinița nu a funcționat timp de 22 de ani”, a afirmat, la 21 martie 2014, primarul satului Sîrcova, raionul Rezina, Nadejda Cioban, la evenimentul de deschidere a grădiniței renovate și dotate.

„Vă mulțumesc tuturor pentru că susțineți educația timpurie de calitate”, a fost mesajul adresat, la Sîrcova, comunității și partenerilor de către Ministrul Educației, Maia Sandu, care a menționat că acest proiect este un exemplu că, de fapt, „cu mijloace relativ puține putem face lucruri mari”.

Și grădinița din satul Cîrnești, raionul Nisporeni, are o istorie interesantă. Comunitatea din Cîrnești în care nu a existat pînă acum o instituție preșcolară și-a împărtășit cu mai mulți oaspeți bucuria deschiderii grădiniței din localitate, la 19 martie 2014.

„Copiii au nevoie de dragoste, atenție atît la grădiniță, cît și acasă. Iar indicatorul principal este că aceasta se întîmplă atunci cînd copiii vin dimineața cu plăcere la grădiniță și seara pleacă cu dispoziție bună acasă”, a spus Lia Sclifos, manager al proiectului „Parteneriat Global pentru Educație”.

La fel, în cadrul proiectului „Parteneriat Global pentru Educație” au fost deschise pînă acum grădinițe renovate și dotate în satele Todirești, raionul Ungheni; Ruseștii Vechi, Ialoveni; Hîrbocăț, Anenii Noi; Mălăiești, Orhei și altele.

GRĂDINIȚA ESTE LOCUL ÎN CARE COPIII SÎNT ASCULTAȚI, ÎNCURAJAȚI ȘI IUBIȚI

Maia SANDU, Ministrul Educației

Este foarte important să avem servicii de educație timpurie de calitate în fiecare localitate, pentru ca fiecărui copil să-i fie asigurat astfel un start bun în viață, iar părinții să aibă în grija cui să-și lase copiii și să poată să meargă la muncă.

Prin eforturi comune, în cadrul proiectului „Parteneriat Global pentru Educație”, am creat acces la educație pentru 1194 de copii în 25 de comunități din țară, inclusiv 9 în care nu a fost grădiniță timp de 20 de ani.

Vom continua investițiile în spații, mobilier, cărți, materiale didactice și jucării. Și la fel de important: vom continua să investim în cadrele didactice și manageriale care se ocupă de educația și dezvoltarea copiilor. Vom implica, în același timp, tot mai mult părinții și comunitățile în aceste activități, ajutînd copiii să crească OAMENI MARI.

Convingerea mea este că educația și dezvoltarea timpurie de calitate asigură un start bun în viață, iar grădinița trebuie să devină un loc în care copiii să fie ascultați, încurajați și iubiți. Iată de ce educația timpurie de calitate a copiilor din Republica Moldova este o prioritate pentru Ministerul Educației și partenerii săi, iar proiectul „Parteneriat Global pentru Educație” este acțiunea noastră comună pentru realizarea acestei priorități.

Rezultatele Proiectului „Parteneriat Global pentru Educație” (PGE): Mai 2014

„Parteneriatul Global pentru Educație” este cel de-al treilea proiect, în valoare de 4,4 milioane dolari SUA, de care beneficiază Republica Moldova în domeniul educației timpurii. Obținerea acestui sprijin internațional pentru toții copiii din Moldova se datorează și reușitelor precedente. Proiectul „Parteneriat Global pentru Educație”, se axează, în mod special, pe sporirea calității educației timpurii”, afirmă Viceministrul Educației, Liliana NICOLAESCU-ONOFREI, director executiv al proiectului.

Liliana NICOLAESCU-ONOFREI
Viceministrul Educației

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- ▶ sporirea accesului la educație prin reabilitarea instituțiilor preșcolare și dotarea lor cu mobilier, cărți, materiale didactice și jucării
- ▶ îmbunătățirea accesului la educație timpurie pentru copiii cu nevoi speciale și cei aflați în situații de risc sporit
- ▶ oferirea serviciilor de educație timpurie de calitate prin instruirea cadrelor didactice și manageriale din instituțiile preșcolare și implicarea activă a părinților în procesul educațional.

Proiectul „Parteneriat Global pentru Educație” este implementat de către Ministerul Educației al Republicii Moldova în colaborare cu Fondul de Investiții Sociale (FISM) și în parteneriat cu Banca Mondială și UNICEF.

REZULTATELE PROIECTULUI „PARTENERIAT GLOBAL PENTRU EDUCAȚIE” DE LA LANSAREA ÎN REPUBLICA MOLDOVA PÎNĂ ÎN MAI 2014

- **25** de instituții preșcolare reparate și deschise. Urmează a fi deschise alte **5** instituții preșcolare.
- **5** grădinițe renovate din alte surse, dar dotate în cadrul Proiectului „Parteneriat Global pentru Educație”.
- **38** de grădinițe dotate cu jucării, materiale didactice.
- **34** de grădinițe dotate cu terenuri de joacă și sport.
- **858** de grădinițe dotate cu materiale didactice.
- **100%** din grădinițele din țară vor fi dotate cu cărți pentru copii, părinți și cadre didactice.
- **130** de centre de mentorat deschise în grădinițe și dotate cu echipament pentru organizarea activităților de dezvoltare profesională.
- **2** grădinițe dotate cu echipament pentru reabilitarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) și autovehicule pentru transportarea copiilor cu CES.

Buletin Informativ al proiectului „Parteneriat Global pentru Educație în Moldova”
Coordonator de ediție: Lia Sclifos, Manager de proiect
Editare: URMA ta
E-mail: proiectpge@gmail.com
Web: www.prescolar.md

Proiectul „Parteneriat Global pentru Educație”

SPORIREA ACCESULUI LA EDUCAȚIE TIMPURIE

- ▶ **25** de instituții preșcolare reparate și deschise și urmează altele 5
- ▶ **5** grădinițe renovate din alte surse, dar dotate în cadrul Proiectului PGE.

- ▶ **37** de grădinițe dotate cu mobilier, jucării, materiale didactice.
- ▶ **34** de grădinițe dotate cu terenuri de joacă și sport

- ▶ **100%** din grădinițele din țară vor fi dotate cu cărți pentru copii, părinți și cadre didactice.

EXTINDEREA ACCESULUI LA EDUCAȚIE TIMPURIE PENTRU COPIII CU NEVOI SPECIALE, AFLAȚI ÎN SITUAȚII DE RISC SPORIT

- Reparate și dotate cu echipament de reabilitare și vehicul 2 centre de reabilitare a copiilor cu cerințe educaționale speciale

- Revizuit cadrul legal privind incluziunea: Strategia Educația 2020, Codul Educației, Programul Național de Dezvoltare a Educației Incluzive.

ÎN CURS DE IMPLEMENTARE:

- Elaborarea Strategiei Naționale Integrate de Formare și Dezvoltare a Competențelor Parentale
- Elaborarea programelor parentale

- Elaborarea unui Ghid pentru lucrul cu părinții

- Crearea a **1016** echipe comunitare constituite

din educator, asistent social și asistent medical. Scop: promovarea educației timpurii și a incluziunii în lucrul cu părinții în baza Ghidului elaborat.

COMUNICARE PENTRU CREAREA PARTENERIATELOR ÎN SPRIJINUL EDUCAȚIEI TIMPURI

- ♦ Create **37** de parteneriate dintre administrația publică centrală, administrația publică locală, părinți și comunități pentru renovarea și dotarea instituțiilor preșcolare.

- ♦ Create parteneriate cu mass-media pentru realizarea campaniei AJUTĂ-L SĂ CREASCĂ OM MARE!
- ♦ Parteneri Media: Instituția Publică Națională a Audiovizualului Teleradio Moldova și portalul Stiripozitive.eu.

- ♦ Cooperare constructivă cu Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și a Familiei, Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Culturii și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor pentru conjugarea eforturilor de asigurare a accesului la educație timpurie de calitate.

(PGE): rezultate în cifre – mai 2014

SPORIREA CALITĂȚII EDUCAȚIEI TIMPURII

- Revizuite Normele sanitare care reglementează activitatea (deschiderea și funcționarea) grădinițelor

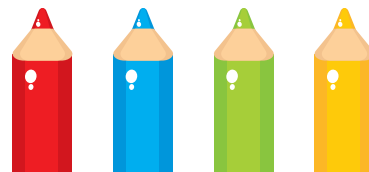
- **130** de centre de mentorat deschise în grădinițe și dotate cu laptop, printer, copiator, proiector, flip-chart și o mini bibliotecă pentru organizarea activităților de dezvoltare profesională

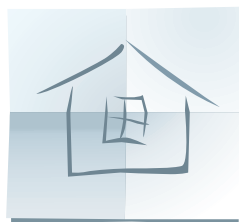
- **30** de mentori-formatori naționali, instruiți cu sprijinul UNICEF
- **260** de mentori locali și **40** de inspectori școlari raionali instruiți în materie de mentorat

- **2** module de formare a educatorilor elaborate. **Modulul III** - în curs de elaborare

- **8810** cadre didactice formate în baza primului modul

- Reeditate: Ghidul „1001 idei pentru o educație timpurie de calitate”, Standarde de învățare și dezvoltare pentru copilul de la naștere până la 7 ani, Standarde profesionale naționale pentru cadrele didactice din instituțiile de educație timpurie și Ghidul „Incluziunea socio-educatională a copiilor cu dizabilități în instituția preșcolară”

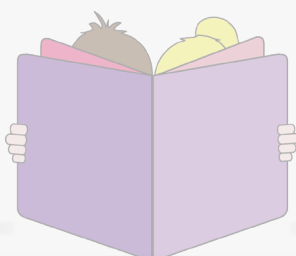
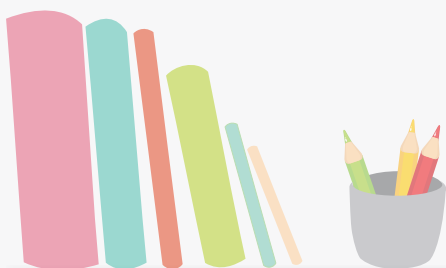

- **2867** de ședințe față-n față realizate de mentorii locali cu educatorii
- **100**% din educatori asigurați cu aceste resurse educaționale reeditate

ÎN CURS DE IMPLEMENTARE:

- În **15** instituții preșcolare se pilotează Instrumentul de Monitorizare a Pregătirii Copilului pentru Școală, anterior cadrele didactice din aceste instituții au fost instruite pentru aplicarea acestui Instrument.
- Activitățile de formare a educatorilor la **Modulul II**
- În curs de realizare **10** cercetări acționale pentru a identifica și propune modele de intervenție pentru rezolvarea unor probleme autentice și reale din grădinițe
- **858** de instituții preșcolare vor fi dotate cu materiale didactice.

Documente de politici și acte normative

Prin Documentele de politici existente și cele în curs de aprobare este asigurată durabilitatea investițiilor Proiectului „Parteneriat Global pentru Educație” în sectorul educației timpurii din Republica Moldova.

STRATEGIA „EDUCAȚIA 2020”

În Strategia „Educația 2020”, educația timpurie este declarată prioritate.

EDUCAȚIA TIMPURIE DE CALITATE

La obiectivul 1.1. privind extinderea accesului la educația timpurie de calitate se stipulează următoarele acțiuni prioritare:

- perfecționarea cadrului de politici privind educația timpurie, accesul echitabil la servicii de calitate identificarea timpurie a necesităților individuale ale copiilor pe domenii de dezvoltare și elaborarea mecanismelor și programelor de intervenție
- diversificarea serviciilor de educație timpurie pentru a răspunde mai bine necesităților individuale ale copilului și celor locale.
- abordarea sistemică a serviciilor de educație timpurie prin promovarea colaborării dintre educație, ocrotirea sănătății și asistența socială prin oferirea de servicii integrate.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

La obiectivul 1.6. privind promovarea și asigurarea educației incluzive se stipulează următoarele acțiuni prioritare:

- Armonizarea cadrului normativ național de dezvoltare a educației incluzive cu politicile și normele internaționale în domeniu

- Promovarea rolului educației incluzive în asigurarea șanselor egale la educație de calitate pentru toți copiii.
- Implementarea Programului național și planurilor de acțiuni pentru dezvoltarea educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020.
- Instituirea/ reorganizarea structurilor, formelor, unităților de personal etc., pentru asigurarea asistenței psihopedagogice necesare dezvoltării copilului cu CES

EDUCAȚIA PARENTALĂ

La obiectivul 7.3. privind asigurarea educației parentale eficiente în vederea îmbunătățirii practicilor de îngrijire și educație a copiilor se stipulează următoarele acțiuni prioritare:

- Conceptualizarea și promovarea educației parentale la nivel de formare inițială și continuă.
- Elaborarea concepției și strategiei privind educația parentală
- Organizarea campaniilor de mediatizare și responsabilizare socială pentru educația parentală.
- Elaborarea și implementarea programelor de educație parentală.
- Asigurarea accesului la programele de educație parentală a familiilor și a altor persoane care îngrijesc de copii, inclusiv a familiilor defavorizate.

- Instituirea serviciilor de asistență socio-psiho-pedagogică a familiei.
- Formarea educatorilor parentali, după modelul practicilor internaționale.

PARTENERIATELE PENTRU EDUCAȚIE

La obiectivul 7.4. privind promovarea parteneriatelor pentru educație se stipulează următoarele acțiuni prioritare:

- Asigurarea implicării partenerilor sociali în procesul de elaborare a politicilor educaționale.
- Dezvoltarea mecanismelor de creare a parteneriatelor pentru educație de calitate.
- Promovarea dialogului cu societatea civilă și cu mediul de afaceri pentru stabilirea domeniilor de interes comun și pentru rezolvarea problemelor educaționale și comunitare.

FORMAREA CONTINUĂ

La obiectivul 4.4. privind eficientizarea și flexibilizarea sistemului de formare continuă a cadrelor didactice și manageriale se pune accent pe instituirea sistemului de mentorat la trei niveluri: (i) mentoratul pentru practică pedagogică, (ii) mentoratul pentru tinerii specialiști (de inserție), și (iii) mentoratul de dezvoltare profesională la locul de muncă și crearea unei piețe libere a serviciilor de formare continuă în conformitate cu standardele profesionale.

Formarea continuă

În Republica Moldova, prin eforturile depuse în cadrul proiectului „Parteneriat Global pentru Educație”, au fost înregistrate rezultate importante în formarea continuă.

Organizațiile implicate în formarea continuă în cadrul proiectului:

- Programul Educațional „Pas cu Pas”
- Asociația Obștească „Femeia și Copilul - Protecție și Sprijin”
- Centrul Educațional PRO DIDACTICA
- Centrul de zi „Speranța”
- Centrul de investigații Socio Polis
- Centrul Național de Educație Timpurie și Informare a Familiei

MENTORATUL

Mentoratul poate fi atât parte componentă a formării inițiale, cât și parte a formării continue.

În prezent, în cadrul sistemului, există trei tipuri de mentorat:

1. Mentoratul de practică, care se desfășoară prin îndrumarea de către un cadru didactic experimentat a studentului stagiar.

2. Mentoratul de inserție profesională, care se realizează la locul de muncă și asigură integrarea și dezvoltarea profesională a cadrului didactic debutant.

3. Mentoratul de dezvoltare profesională, care se desfășoară la locul de muncă și asigură dezvoltarea profesională și avansarea în carieră a cadrelor didactice. (Acest tip de mentorat

se implementează acum în cadrul proiectului „Parteneriat Global pentru Educație”.)

CINE POATE DEVENI MENTOR?

Orice cadru didactic poate deveni mentor (conform Codului Educației), dacă are o pregătire specială obținută în cadrul formării inițiale sau continue și experiență în domeniul profesat.

FORMAREA MENTORILOR, FAZA 1 ȘI FAZA 2

Un Ciclu de Formare, adresat mentorilor locali și inspectorilor raionali, a demarat în februarie 2014 și a continuat în aprilie 2014 la Chișinău. Acest ciclu de formări continuă activitățile inițiate în cadrul Programului de Mentorat al Ministerului Educației, realizat în cadrul Proiectului „Parteneriat Global pentru Educație”.

Până în prezent, au avut loc următoarele activități de formare:

- Conceptualizarea mentoratului de dezvoltare profesională
- Pregătirea a 30 mentori naționali, cu sprijinul UNICEF
- Pregătirea a 260 mentori locali și a 40 inspectori
- Elaborarea a două module de formare pentru educatori
- Elaborarea a 18 ghiduri practice pentru educatori

- Realizarea activităților de formare pentru 260 mentori, 40 inspectori și 8287 educatori în baza primului modul.

Pentru acest ciclu de formări, Ministerul Educației a contractat Consorțiuul Educațional din care fac parte Programul Educațional „Pas cu Pas”, Centrul Educațional PRO DIDACTICA și Centrul de zi „Speranța”.

INSTRUIRE PENTRU APLICAREA INSTRUMENTULUI DE MONITORIZARE A PREGĂTIRII COPIILOR PENTRU ȘCOALĂ

În septembrie 2013 a avut loc trainingul pentru cadrele didactice

din instituțiile preșcolare implicate în proiectul de pilotare a Instrumentului de monitorizare a pregătirii copiilor pentru școală. La training au participat 15 educatori din 15 instituții, care au fost instruiți cum să utilizeze

Instrumentul în perioada de pilotare a acestuia în instituțiile în care activează. Pentru această instruire, Ministerul Educației a contractat Programul Educațional „Pas cu Pas”.

FORMARE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE

În cadrul Proiectului au fost realizate activități de formare în domeniul incluziunii pentru

cadrele didactice, reprezentanții APL și părinții copiilor din grădinița nr. 1 „Povestea” din or. Nisporeni și grădinița nr. 8 din Ceadâr Lunga – instituții preșcolare în care au fost deschise Centre de

Reabilitare pentru copiii cu Cerințe Educaționale Speciale. Pentru această instruire, Ministerul Educației a angajat Asociația Obștească „Femeia și Copilul – Protecție și Sprijin”.

STANDARDE DE ÎNVĂȚARE ȘI DEZVOLTARE PENTRU COPILUL DE LA NAȘTERE PÎNĂ LA 7 ANI.

STANDARDE PROFESIONALE NAȚIONALE PENTRU CADRELE DIDACTICE DIN INSTITUȚIILE DE EDUCAȚIE TIMPURIE

Aceste STANDARDE au fost elaborate în 2010, reeditate acum în cadrul proiectului, și oferite fiecărui educator din țară. Standardele sunt un set de afirmații ce reflectă așteptările privind ceea ce copilul ar trebui să știe și să poată să facă de la naștere pînă la vîrsta de 7 ani.

STANDARDELE de învățare și dezvoltare se bazează pe o abordare individuală a fiecărui copil și sprijină creșterea și dezvoltarea copiilor de la naștere pînă la intrarea în școală atît în mediul familial, cît și în cadrul altor servicii de educație timpurie.

STANDARDELE profesionale pentru cadrele didactice din grădinițe facilitează dezvoltarea, monitorizarea și evaluarea creșterii profesionale a educatorilor.

INSTRUMENTUL DE MONITORIZARE A PREGĂTIRII COPIILOR PENTRU ȘCOALĂ

Instrumentul de monitorizare a pregătirii copiilor pentru școală a fost elaborat, cu sprijinul UNICEF, în baza Standardelor de învățare și dezvoltare pentru copii de la naștere pînă la vîrsta de 7 ani. Indicatorii cei mai reprezentativi din Standarde, au fost selectați și integrați în acest instrument.

Astfel, acesta îi ghidează pe educatori în monitorizarea dezvoltării copiilor și urmărirea progresului obținut de fiecare copil. Instrumentul de monitorizare a pregătirii copiilor pentru școală se află acum în proces de pilotare în 15 grădinițe din țară.

GHIDUL „INCLUZIUNEA SOCIO-EDUCAȚIONALĂ A COPIILOR CU DIZABILITĂȚI ÎN INSTITUȚIA PREȘCOLARĂ”

Ghidul, editat în premieră în Republica Moldova, pentru cadrele didactice și manageriale din sistemul de educație timpurie și pentru

specialiștii din serviciile specializate de recuperare/reabilitare a copiilor cu dizabilități.

Ghidul oferă repere teoretice, explică principii metodologice și prezintă sugestii de activități și de proceduri ce pot fi utilizate pentru promovarea unei abordări incluzive în grădinițe, astfel încît copiii cu cerințe educative speciale, în particular – cei cu dizabilități, să se integreze reușit.

1001 IDEI PENTRU O EDUCAȚIE TIMPURIE DE CALITATE. GHID PENTRU EDUCATORI

Ghidul a fost elaborat în anul 2010, apoi revizuit și reeditat în cadrul acestui proiect, pentru a fi oferit fiecărui educator.

Această carte ajută educatorii la proiectarea activităților pe centre, le oferă idei privind etapele-cheie în evoluția copilului și formulează cerințele psiho-pedagogice față de elaborarea, selectarea și adaptarea materialelor didactice. În același timp, ghidul „1001 idei...” conține adevăruri universale despre joc și jucărie, sugestii pentru perfecționarea cadrelor didactice și reflecții asupra colaborării grădiniță-familie-comunitate.

STUDIUL „REVIZUIREA CADRULUI JURIDIC PRIVIND INCLUZIUNEA SOCIALĂ A COPIILOR”

Studiul a fost elaborat cu expertiză internațională și conține o analiză a contextului, a cadrului normativ în domeniul incluziunii educaționale a copiilor și recomandări privind modificarea și completarea cadrului normativ. Recomandările formulate au fost incluse în Strategia Educația 2020, Codul Educației și alte documente de politici.

Studiul a fost realizat în 2013 în cadrul proiectului „Parteneriat Global pentru Educație”.